

Van "afvalstrategie" naar "grondstoffenstrategie" p. 1 - 3

Een PLAGE op maat (Gemeenten 2) p. 4 - 6

Brussel, pionier in het domein van de "passiefnorm" p. 6
Het bodemattest is voortaan te verkrijgen via Irisbox

Winterse pollutiepieken p. 7
Energiepremies: verdubbeling van bepaalde premies

Ecoscore: voor minder vervuillende voertuigen p. 8
Nieuwe wetgeving

Een PLAGE op maat (Gemeenten 2)

- > **RATIONEEL ENERGIEGEBRUIK**
- >> **BEHEERDERS VAN OPENBARE GEBOUWEN**

Van Meyelschool: dankzij het PLAGE is het elektriciteits- en gasverbruik er sterk gedaald.

De Brusselse gebouwen vertegenwoordigen 71% van het energieverbruik in de hoofdstad. Het Gewest is zich daarvan bewust en heeft enkele jaren geleden ondersteunende maatregelen ingevoerd ten behoeve van particulieren die energie willen besparen in hun woning.

15% van het Brusselse verbruik is echter toe te schrijven aan gebouwen van de publieke sector. Ook de overheid moet dus bezuinigen op energie. Dat is alvast gebeurd voor de overheidsinstanties die zich hebben ingeschreven voor de tweede oproep tot kandidaatstelling (2008-2011) van het Gewest voor het Plan voor Lokale Actie voor het Gebruik van Energie (PLAGE): het gaat om de gemeenten Oudergem, Brussel-Stad, Etterbeek, Vorst, Jette, Koekelberg, Ukkel en Sint-Lambrechts-Woluwe en 2 collectieve huisvestingsmaatschappijen (Le Logement Molenbeekois en degene die worden beheerd door het OCMW van Brussel). Door de acties die in dit kader werden ondernomen, daalde het brandstofverbruik (gas) voor deze gemeenten met 17,43%, en het elektriciteitsverbruik met 3,43%. Dit komt neer op een besparing van 1,383 miljoen euro en 2132 ton minder CO₂-uitstoot, wat overeenkomt met het verbruik van 484 gezinnen. Hoe? Door, met behulp van een gewestelijke subsidie, maatregelen te treffen die het energieverbruik verminderen zonder dat daarvoor grote investeringen nodig zijn.

Wordt vervolgd op p. 4

Schenk bouwafval een tweede leven door recuperatie.

Van "afvalstrategie" naar "grondstoffenstrategie"

- > **AFVAL**
- >> **ALLE BEDRIJVEN**

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest produceert ongeveer 2 miljoen ton afval per jaar. De bedrijfswereld neemt ruim driekwart van de afvalproductie voor haar rekening. Aan de verwerking en de afvoer van afval is echter een hoog prijskaartje verbonden, en ook de milieueffecten wegen door. De ondernemingen van het Gewest moeten hun afvalproductie dus verminderen. Om dit doel te bereiken, heeft het Gewest de verplichting om afval te sorteren sinds kort uitgebreid naar de ondernemingen. Deze sorteerplicht gaat uit van de idee dat alle afval een potentiële grondstof is, die dus nuttig toegepast moet worden. Alle afval dat in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt geproduceerd, is voortaan ook onderworpen aan een afvalverbrandingsheffing, wat de recycling-ijver alleen maar kan doen toenemen. De ordonnantie die op 14 juni 2012 werd goedgekeurd, brengt de Brusselse wetgeving in overeenstemming met de Europese richtlijnen.

Wordt vervolgd op p. 2

Van “afvalstrategie” naar “grondstoffenstrategie”

> AFVAL

>> ALLE BEDRIJVEN

(Vervolg van pagina 1)

De nieuwe ordonnantie steunt op het principe van een hiërarchisch afvalbeheer: in de eerste plaats moet worden gekozen voor preventie (minder afvalproductie aan de bron), vervolgens voor hergebruik, en daarna pas voor recyclage. Voor afvalstoffen waarvoor deze oplossingen niet mogelijk zijn, moet de voorkeur uitgaan naar nuttige toepassing voor energie (verbranding met terugwinning van energie). Verbranding zonder energierugwinning of het storten van afval moeten zoveel mogelijk worden verboden en als laatste uitweg worden beschouwd. Vanuit economisch oogpunt wordt afval in de ordonnantie beschouwd als een grondstof die zo goed mogelijk moet worden benut, met name door hergebruik en recyclage.

In België is het milieu, en afvalbeleid in het bijzonder, een gewestelijke bevoegdheid, op enkele uitzonderingen na (beheer van radioactief afval, doorvoer van afvalstoffen). De meeste regels en richtlijnen voor afvalpreventie en -beheer zijn vastgelegd op Europees niveau. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet dus een wet en een afvalbeleid invoeren die op één lijn staan met de Europese eisen.

Wat zijn de nieuwe verplichtingen?

Vanuit dit oogpunt verplicht de nieuwe ordonnantie het sorteren aan de bron. Zo produceren de Brusselse ondernemingen minder gemengd afval – en dus meer herbruikbaar en/of recyclebaar afval –, waardoor dus ook minder afval moet worden verbrand.

Het te sorteren afval is vooral PMD (plastic flessen en flacons, metalen verpakkingen en drankkartons), papier en karton, glas en gevaarlijk afval, die moeten worden gescheiden van de rest van het afval. Deze sorteerverplichting wordt van kracht op 2 februari 2013 voor papier/karton en op 2 februari 2014 voor de andere afvalstromen.

Bovendien voorziet de nieuwe ordonnantie een registratieverplichting voor de ophalers en de vervoerders van niet-gevaarlijk afval dat geen huishoudelijk afval is. Deze procedure is relatief eenvoudig, maar moet uiterlijk op 2 februari 2013 uitgevoerd zijn.

U kunt deze overgangperiode benutten om u voor te bereiden op uw nieuwe verplichtingen. Leefmilieu Brussel stelt hiervoor tools ter beschikking in het kader van het *Brussels Waste Network*, de Alliantie Werkgelegenheid-Leefmilieu of het Afvalplan. Daarnaast heeft Leefmilieu Brussel ook specifieke tools uitgewerkt voor sectoren als de bouw en de horeca.

Het Brussels Waste Network

Leefmilieu Brussel heeft in 2010, samen met BECI (Kamer van Koophandel en Verbond van Ondernemingen te Brussel), het *Brussels Waste Network* opgericht, een programma dat bedoeld is om de Brusselse ondernemingen en handelaars te helpen bij een betere preventie en een beter beheer van hun afval. Door dit programma konden 2 projectoproepen worden gedaan: de eerste (van januari 2011 tot september 2012) heeft geleid tot concrete resultaten, die hierna wat uitvoeriger worden beschreven. De tweede (van 22 juni 2012 tot 15 oktober 2012) is net van start gegaan.

RESULTATEN VAN DE EERSTE PROJECTOEROEP

Zeven projecten werden uitgewerkt in het kader van de eerste projectoproep. Meer dan 210 Brusselse ondernemingen en handelaars kwamen in actie voor een beter beheer van hun afval. Alle projectdragers zijn het erover eens: dit programma was nuttig omdat het aanzette tot nadenken over afval. De volgende resultaten werden opgetekend:

~ Agoria: gemiddelde daling van de hoeveelheden papier-/kartonafval: 21,8%; sorteren van PMD: + 18,6%; gemiddelde daling van de hoeveelheid restafval: 13,8%.

~ Brussels Expo: de hoeveelheid gesorteerd afval is gestegen van 65% tot 80% tussen 2010 en 2011; de hoeveelheid afval is gedaald met 10% tussen 2011 en 2012.

~ Atrium Molenbeek en Atrium Naamsepoort: er werden 140 ecologische handelingen voorgesteld, naargelang het type handelszaak (bakker, slager, kruidenier, kapsalon). Bijvoorbeeld: de gratis gadgets die bij oververpakte producten zitten, beperken en vervangen door duurzame of nuttige producten.

Daarnaast zijn alle Atrium-afdelingen samengekomen om na te denken over de verspreiding van de methode en de resultaten van hun projecten. Vlak voor het afsluiten van de tweede projectoproep hebben 12 potentiële projectdragers al te kennen gegeven dat ze interesse hebben.

Het meest opmerkelijke resultaat van het programma is tot slot dat het de projectdragers heeft verenigd in een netwerk. Dit “leernetwerk” is, door de vergaderingen, een uitwisselingsplatform geworden, in het bijzonder met de administratie.

Voor elk van deze projecten vindt u op de website van het netwerk de tools die hiervoor werden ontwikkeld: www.brusselwastenetwork.eu/nl/comment-ameliorer/

De AWL afval/grondstoffen

De Brusselse regering heeft in augustus 2011 de “Alliantie Werkgelegenheid-Leefmilieu” voorgesteld, een uitgebreid project dat tot doel heeft banen te creëren door economische activiteiten te ontwikkelen die het milieu ten goede komen. Twee aspecten van dit project worden al ontwikkeld: duurzaam bouwen en waterbeheer. Hier komt nu een derde bij: het aspect afval/grondstoffen.

De afvalsector stelt duizenden mensen tewerk in onze hoofdstad, vooral laaggeschoolde arbeiders. Als we ons afval anders gaan beheren, kunnen daar nog honderden banen bijkomen. Een studie uit 2011 toont aan dat activiteiten zoals onderhoud, herstel, selectief ontmantelen en de handel in tweedehandsproducten lokale tewerkstelling kunnen creëren. Het doel is ook de meer "industriële" recyclageactiviteiten weer op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit te voeren.

Meer informatie over de Alliantie Werkgelegenheid-Leefmilieu vindt u op: www.awl-bhg.be/

Download de studie over het tewerkstellingspotentieel in de bouwafvalsector via www.leefmilieubrussel.be.

Hergebruik van bouwafval

Afval is een potentiële grondstof.

Elk jaar wordt in Brussel 600.000 ton bouw- en afbraakafval geproduceerd (zonder de vervuilde grond mee te tellen). Maar al te vaak krijgt dit afval geen "nieuw leven". Om het beheer van deze tonnen afval te verbeteren, werd het project "Activering van hergebruikkanalen" voorgesteld door vzw Rotor. Deze organisatie brengt aannemers in contact met een netwerk van professionele opkopers die mogelijk interesse hebben voor wat van de Brusselse bouw werven komt.

Voor meer informatie: vzw Rotor - Lakenstraat 101 - 1000 Brussel - contact: Koen Berghmans, 0487 90 59 91, berghmanskoen@gmail.com - Download Opalis, de gids voor hergebruik van bouw materiaal in België: www.opalis.be

Voedselverspilling in de horeca verminderen

In 2012 werd ook een studie gewijd aan het afval van de Brusselse hotels, restaurants en cafés (horeca). De studie besluit met voorstellen die de horecazaken moeten stimuleren en helpen om minder voedsel te verspillen, o.a. door het goed bewaren van voedingsmiddelen. Leefmilieu Brussel wil de conclusies van de studie ook gebruiken voor proefprojecten in 2014. In 2013 wordt de industrie onder de loep genomen.

Help mee met het verminderen van voedselverspilling.

Het Afvalplan

Sinds 1992 keurt het Gewest om de 5 jaar een "Plan voor de preventie en het beheer van afvalstoffen", of kortweg "Afvalplan", goed. Dit plan vat alle middelen en acties samen die het Gewest wil invoeren om de afvalproductie zoveel mogelijk te beperken en de toch geproduceerde afvalstoffen zo "duurzaam" mogelijk te beheren. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de specifieke kenmerken van het Gewest: de grote bevolkingsdichtheid, een sterk verstedelijkt grondgebied en een economische activiteit die in ruime mate wordt gedomineerd door diensten en kleine ondernemingen.

Het eerste Afvalplan (1992-1997) spitste zich toe op de lancering van het selectief huis-aan-huis ophalen van afval.

Het tweede Afvalplan (1998-2002) legde de klemtoon op afvalpreventie met als doelstelling de geproduceerde hoeveelheden met 10% terug te schroeven.

Het derde Afvalplan (2003-2008) benadrukte het belang van dematerialisatie en recyclage van afvalstoffen.

Het vierde Afvalplan – voortaan van onbepaalde duur, zij het evenwel met een evaluatie na twee in plaats van vijf jaar – spitst zich vooral toe op het voortzetten en verbeteren van de al ondernomen acties. Dit plan is voor het eerst ook vergezeld van een "milieueffectenrapport" om de noemenswaardige en waarschijnlijke gevolgen van de invoering van het plan te kunnen identificeren en evalueren. De tussentijdse evaluatie van dit plan is op dit moment aan de gang.

Meer informatie over afvalbeheer:

www.leefmilieubrussel.be > Professionelen > Duurzaam beheer > Afvalbeperking en -beheer

Een PLAGE op maat (Gemeenten 2)

> **RATIONEEL ENERGIEGEBRUIK**
>> **BEHEERDERS VAN OPENBARE GEBOUWEN**

(Vervolg van pagina 2)

In 2006 namen zeven gemeenten deel aan de eerste oproep tot kandidaatstelling voor het PLAGE: Anderlecht, Sint-Agatha-Berchem, Elsene, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Gillis, Schaarbeek en Watermaal-Bosvoorde. De resultaten waren alvast overtuigend: na toepassing van het actieprogramma daalde het gemiddelde verbruik van aardgas met 15,8%, en dat van elektriciteit met 4,3%.

Nolwenn Lécuyer, verantwoordelijke voor de opvolging van dit programma bij Leefmilieu Brussel, maakt enthousiast de balans op: *“De cijfers spreken voor zich: het verbruik is aanzienlijk gedaald dankzij een methode die haar efficiëntie heeft bewezen: een methode in 4 fasen (zie lager) die wordt toegepast door de energieverantwoordelijke. Hij werkt duidelijk geïdentificeerde doelstellingen uit, brengt het technisch team op de been en overtuigt ondertussen ook zijn collega's en vooral zijn oversten. Deze functie vereist dus zowel technische vaardigheden als communicatievaardigheden om de technische diensten te coördineren en hen te overtuigen om eens een andere aanpak te proberen.”*

EEN METHODE IN VIER FASEN

Vooraf: er wordt een leider aangeduid: de energieverantwoordelijke.

Fase 1: opstellen van het energiekadaster, waaruit de meest energieverslindende gebouwen kunnen worden geselecteerd, die 50% tot 80% van het verbruik voor hun rekening nemen.

Fase 2: opstellen van een actieplan en een energieboekhouding voor de meest verbruikende gebouwen. Zo heeft PLAGE Gemeenten 2 zich meer geconcentreerd op de daling van het brandstofverbruik (aangezien 80% van de uitgaven voor gas waren).

Fase 3: invoeren van acties voor het verminderen van het verbruik, die zullen verschillen naargelang de actoren, die hierover zelf kunnen beslissen.

Fase 4: volgen en meten van de effecten van de acties en meedelen van de resultaten.

Een duidelijke doelstelling en ondersteuning door het Gewest

De essentie van een PLAGE bestaat erin het energieverbruik van openbare gebouwen te verminderen zonder zware investeringen te doen.

Om de instellingen te helpen dit doel te bereiken, financiert het Gewest de helft van het loon van de energieverantwoordelijke, en voorziet het een methodologische en technische begeleiding van het PLAGE door een deskundige.

De leerlingen van de Vervloesemschool hebben meegeholpen met het verminderen van het energieverbruik.

Succes over de hele lijn

De algemene resultaten? Succes over de hele lijn: het PLAGE Gemeenten 2 heeft geleid tot een daling van het verbruik van de PLAGE-gebouwen met 17,4% (- 9 188 867 kWh) brandstof en met 3,4% (- 351 322 kWh) elektriciteit tussen 2008 en 2011. In die periode werd bijna 1,5 miljoen euro bespaard. Zo konden ook 10 functies van energieverantwoordelijke behouden worden.

Vanuit kwalitatief oogpunt heeft PLAGE Gemeenten 2 geleid tot betrokkenheid vanwege de overheden, het invoeren van energieteams en van een energieboekhouding om het verbruik te volgen, de optimalisering van installaties en de heronderhandeling van contracten met leveranciers en onderhoudsbedrijven.

Nolwenn Lécuyer vat de 5 sleutelfactoren van het succes samen: *“De aanwerving van een energieverantwoordelijke is de eerste stap: kies dus zeker de juiste kandidaat! De reële betrokkenheid van de overheden is een factor die kan worden gemeten aan de hand van de eindresultaten: hoe meer de overheid betrokken is, hoe beter de resultaten. De derde uitdaging is het aantrekken van tussenpersonen en het samenstellen van teams met actoren uit het veld en beslissingsnemers. Bezoek de stookruimten en maak kennis met het werk op het terrein, en zorg dat u altijd weet hoe u moet communiceren met verschillende doelgroepen – doelgroepen vormen de vierde cruciale factor, die wat ervaring vereist. De laatste factor is nauwkeurigheid. Nauwkeurigheid in de analyse van de gegevens, in de benadering en in de resultaten. Tot slot waren en zijn de PLAGES Gemeenten (1 en 2) en Collectieve Huisvesting, Ziekenhuizen, Scholen en OVM's heuse 'laboratoria' waar wordt geëxperimenteerd om de beheerders van openbare gebouwen te tonen dat ze hun energieverbruik kunnen verminderen zonder al te grote investeringen. De resultaten zijn overtuigend, zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht, en hebben het mogelijk gemaakt tools en knowhow te ontwikkelen die veelbelovend zijn voor toekomstige gebouwbeheerders.”*

Vooruitzichten?

Het eerste werk bestaat erin andere grootverbruikers en eigenaars van grote complexen te overtuigen van het nut van deze voorbeeldige vorm van energiebeheer: het PLAGE houdt in dat het beheer van het gebouw en de conformiteit ervan met de energiewetgeving, getoetst worden aan de actuele en toekomstige vereisten.

Door de verwarming goed af te stellen, kunnen we het gasverbruik doen dalen.

Het tweede werk is het ontwikkelen van een netwerk van energieverantwoordelijken – “plagisten” – op schaal van het Gewest, door het invoeren van een dynamisch platform. Via dit platform worden de gebruikte methoden en tools uitgewisseld, worden resultaten bekendgemaakt en handige tips gegeven, en worden ervaringen gedeeld via een forum. Het netwerk wordt ook gebruikt om de functie van energieverantwoordelijke, een functie met toekomst, te promoten.

Een van de best presterende gemeenten is Sint-Lambrechts-Woluwe. Wie staat er aan het roer? Een overtuigd én overtuigend man: Didier Surquin. Wij vroegen hem wat de grootste hinderpalen waren die hij moest overwinnen om een dergelijk resultaat te kunnen boeken:

“De eerste moeilijkheid was het afbakenen van de functie van energieverantwoordelijke, zijn ambities, zijn project, maar ook zijn beperkingen. Het gemeentebestuur van Sint-Lambrechts-Woluwe was al actief bezig met het verminderen van het energieverbruik, maar door een gebrek aan samenhang in de acties kon het potentieel van energiebesparingen niet helemaal worden benut. De energieverantwoordelijke moest snel de plaats van stuurman op de “energieboot” innemen, en de koers bepalen. Dit houdt in dat hij de situatie analyseert, de energiebalans van de gebouwen opstelt en een inventaris opmaakt van de investeringen die moeten worden gedaan. Tot slot moest de steun van de technische dienst worden verkregen, en moesten de politiek verantwoordelijken worden overtuigd om budgetten toe te kennen.”

Welke lessen kunnen we trekken op basis van uw ervaring?

“Elke gemeente heeft zijn specifieke kenmerken. Mijn ervaring in Woluwe kan dus niet zomaar worden toegepast op een andere gemeente. Het lijkt mij wel zeer belangrijk dat van een energiebeheer “op vraag” wordt overgegaan naar een proactief beheer, waarbij elke ambtenaar zich betrokken en verantwoordelijk voelt voor het deel onder zijn bevoegdheid. Alleen dan kan het project in zijn geheel slagen. Met andere woorden, een PLAGE vereist een transversale samenwerking rond de persoon die de functie van energieverantwoordelijke bekleedt.

Vanuit technisch oogpunt is besparen niet zo moeilijk, maar het zijn de mensen die de besparingen moeten doen die overtuigd moeten worden, en soms zelfs opgeleid. Leefmilieu Brussel heeft dit overigens goed begrepen, aangezien de opleiding tot energieverantwoordelijke is opgedeeld in modules naargelang de behoeften van de op te leiden personen. Het zou misschien ook goed zijn als de lokale verantwoordelijken beter geïnformeerd waren over de voordelen van rationeel energiegebruik, over het enorme besparingspotentieel en over de methode die tot deze resultaten leidt. Zo kunnen ze een dergelijke benadering wellicht op een gepastere manier ondersteunen.”

Welke veranderingen zijn er dankzij PLAGE gekomen?

“Ik zie er minstens drie:

De verwarmingstechnici hebben het belang ingezien van afstelling, van parameters: dáár liggen de besparingen. Zelfs de beste verwarmingsketels verbruiken te veel als ze niet zijn afgestemd op de behoeften van de mensen in het gebouw.

De conciërges werden bewustgemaakt van de mogelijkheden: ook als ze de factuur niet zelf moeten betalen, biedt een regelmatige blik op de meterstanden inzicht in de omvang van het verbruik en de besparingen. Ze kunnen dus waakzaam blijven met betrekking tot het energieverbruik.

Het PLAGE-project heeft zijn nut bewezen. De gemeentelijke overheden ondervinden dat het zin heeft in te grijpen op het vlak van energie, dat energiebeheer op middellange termijn kan opbrengen en dat de investeringen terugverdiend worden, op voorwaarde dat men akkoord is met een redelijke terugverdientijd.”

ENKELE OPMERKELIJKE RESULTATEN VAN HET PLAGE

In Sint-Lambrechts-Woluwe is het brandstofverbruik van de gemeentegebouwen gedaald met 29,7%. Het elektriciteitsverbruik daalde met 11,3%. Meer hierover leest u in de getuigenis van Didier Surquin, energieverantwoordelijke.

In Ukkel daalde het brandstofverbruik met 11,4%, en het elektriciteitsverbruik met 1,5%. Een van de vernieuwende initiatieven van de energieverantwoordelijke was de organisatie van een energieopleiding voor zijn collega's. Hierdoor waren de uitdagingen van het PLAGE ook voor hen duidelijk, en konden zij mee streven naar een vermindering van het brandstofverbruik van de gemeente.

In Etterbeek was er een daling van het verbruik van brandstoffen (-15,8%) en elektriciteit (-5,4%). Een belangrijk initiatief was de aanwerving van een arbeider om alle verwarmingsleidingen die door niet-verwarmde lokalen lopen, thermisch te isoleren. Bovendien werd de besturing van de installaties – ook de oude (winst zonder investering) – in eigen handen genomen, en werd de afstelling geoptimaliseerd.

In Vorst daalde het brandstofverbruik met 19,2% en het elektriciteitsverbruik met 3,8%. De gemeente heeft, samen met de energieverantwoordelijke, een energieteam aangesteld. Ook werden de onderhoudscontracten aangepast en worden voortaan REG-bepalingen opgenomen in de bestekken. Tot slot is de inbreng van de conciërges, die de meterstanden opnemen, van belang.

Brussel-Stad tekent goede resultaten op voor het verbruik van aardgas (-22,8%) en elektriciteit (-12,6%). De stad mag trots zijn op haar nieuwe energiecel en de nieuwe ecoteams op het terrein. Ze is ook van leverancier veranderd. De uurroosters in de scholen werden aangepast, het verbruik in de vakanties is verminderd en overbodige boilers werden uitgezet.

PLAGE Scholen en PLAGE OVM's nog steeds in werking

Het PLAGE Scholen:
veelbelovende resultaten.

Het PLAGE Scholen is aan zijn derde jaargang toe, en de resultaten zien er veelbelovend uit. Schoolgebouwen verbruiken veel energie, zodat de maatregelen vrijwel meteen effect hebben. PLAGE OVM, voor sociale-huisvestingsmaatschappijen, is net uit de startblokken en ziet er nu al veelbelovend uit. In een volgend nummer van Leefmilieu Brussel News zullen we dieper ingaan op de resultaten van deze PLAGES.

Voor meer informatie verwijzen we naar de **PLAGE-tools**:

www.leefmilieubrussel.be/PLAGE. Hier vindt u ook een hand-leiding voor beslissingnemers en energieverantwoordelijken, en infoches over de resultaten van de verschillende PLAGES (gemeenten 1 en 2, ziekenhuizen, enz.)

Onze opleidingen vindt u op:

www.leefmilieubrussel.be/opleidingen

KORTE BERICHTEN

< BRUSSEL, PIONIER IN HET DOMEIN VAN DE "PASSIEFNORM" >

Op 19 oktober 2012 ondertekenden de actoren van de bouwsector samen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het "Passief 2015"-akkoord: voor elke stedenbouwkundige vergunning voor de bouw of de grondige renovatie van een woning, kantoorgebouw of school, die wordt aangevraagd vanaf 1 januari 2015,

zal de passiefstandaard moeten worden nageleefd. Voor gebouwen waarvan de vorm niet kan worden aangepast, is echter een uitzonderingsmaatregel voorzien. Het Brussels Gewest is de eerste regio ter wereld die deze standaard aanneemt, die het verbruik voor verwarming van een gebouw – vergeleken met het verbruik van een klassiek bouwwerk – doet afnemen met een factor tien.

Nauwelijks tien jaar geleden had Brussel nog de reputatie een "energiezeef" te zijn. Maar de tijden zijn veranderd: Brussel staat nu in de top drie van de "passieve" steden/gewesten in Europa. De goedkeuring van de "passiefstandaard" is het resultaat van overleg tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de bouwsector, de vakverenigingen, projectontwikkelaars, architecten en ondernemers. Het is ook het hoogtepunt van een voluntaristisch beleid inzake energie-efficiëntie: financiële stimuli (Energiepremies, projectoproepen voor "Voorbeeldgebouwen", groenestroomcertificaten, Brusselse groene lening, enz.), begeleidingsmaatregelen voor de sector (opleiding, bewustmaking, facilitator, technische gids, enz.) en specifieke projecten (energie-uitdaging, PLAGE-programma's). De impact valt niet te ontkennen: het energieverbruik per inwoner is tussen 2004 en 2010 gedaald met 18%!

Bovendien zetten de gewestelijke overheden sinds 2010 de toon door de "passiefnorm" te hanteren voor alle nieuw gebouwde sociale woningen (BGHM) of middelgrote koopwoningen (GOMB). Het Brussels Gewest telt momenteel 500.000 m² passiefwoningen die al zijn gebouwd, die op dit moment worden gebouwd of die gepland zijn.

Dankzij deze aanmoedigingsperiode is de "passiefnorm" al mentaal en in de praktijk doorgedrongen, zodat de norm vanaf 2015 op alle nieuwe bouwprojecten kan worden toegepast. De bouwsector zal op dat ogenblik kunnen terugvallen op een ervaring van tien jaar.

De impact van het aannemen van de "passiefnorm" in Brussel zal enorm zijn. Gemiddeld wordt in Brussel elk jaar een oppervlakte van 210.000 m² aan tertiaire gebouwen en van 200.000 m² aan nieuwe woongebouwen neergezet. Hier zijn dus aanzienlijke besparingen mogelijk: 15.000 ton CO₂ per jaar, wat overeenkomt met een besparing van € 5 miljoen op de energiefactuur.

Meer informatie: www.leefmilieubrussel.be

< HET BODEMATTEST IS VOORTAAN BESCHIKBAAR VIA IRISBOX >

Bent u verkoper of koper van grond, vastgoedmakelaar, advocaat, architect? Dan hebt u een bodemattest nodig. Dit is een verplicht document dat de verkoper aan de koper moet overhandigen voordat de authentieke akte wordt ondertekend. Voortaan kunt u een bodemattest aanvragen en ontvangen via Irisbox, het elektronische loket van het Gewest, door het bedrag van de verschuldigde vergoeding rechtstreeks te betalen via Irisbox met behulp van een beveiligde betalingsmodule en een kredietkaart!

Met dit nieuwe systeem kunnen de bodemattesten sneller worden afgeleverd (doorgaans 3 tot 10 dagen) omdat geen betalingsbewijs of kadastraal document moeten worden opgevraagd. Deze nieuwe procedure voorziet een betalingsmodule én de mogelijkheid een ontvangstbewijs af te leveren aan de aanvrager. Het bodemattest wordt vervolgens naar het e-mailadres van de aanvrager gestuurd. Deze procedure moet het mogelijk maken 2000 attestaanvragen per jaar te verwerken, die Leefmilieu Brussel nu nog op papier ontvangt. Ze vervolledigt aldus de computertoepassing die sinds januari 2008 ter beschikking staat van de notarissen, en waarmee nu al ongeveer 23.000 bodemattesten per jaar kunnen worden verwerkt. De voordelen van elektronische procedures? Tijd- en geldwinst voor de aanvrager, minder papier en minder gegevensinvoer voor Leefmilieu Brussel.

Om van Irisbox, het elektronische loket van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (www.irisbox.irisnet.be), gebruik te kunnen maken, moet u over een eID-lezer beschikken waarmee een elektronische identiteitskaart kan worden gelezen. Op uw computer moet de eID-software geïnstalleerd zijn. Deze software is beschikbaar op het volgende adres: http://eid.belgium.be/nl/je_eid_gebruiken/de_eid-middleware_installeren/

Winterse pollutiepieken: wat moet u doen?

> MOBILITEIT

>> ORGANISATIES MET MEER DAN 100 WERKNEMERS IN ÉÉN VESTIGING

Bent u eigenaar van een onderneming die onder de gewestelijke verplichting van het bedrijfsvervoerplan valt, m.a.w. telt uw bedrijf meer dan 100 werknemers in één enkele Brusselse vestiging? Dan moet u een noodplan voor pollutiepieken opstellen. Dit plan voorziet maatregelen die de verplaatsingen van uw werknemers kunnen beperken en die hen aanmoedigen om zich niet met de wagen te verplaatsen tijdens pollutiepieken.

De goede werking van uw bedrijf is gegarandeerd indien u over een noodplan beschikt en maatregelen kunt toepassen om de verplaatsingen van uw werknemers te beperken of om hen op duurzame vervoerswijzen te laten overstappen.

Zo kunt u uw werknemers voorstellen om van thuis uit te werken, vrije dagen te verplaatsen (voor deeltijdse werknemers), met het openbaar vervoer, de fiets of te voet te komen, aan carpooling te doen, enz.

Daarnaast moet er ook een communicatieplan zijn dat, nog voor de winter intreedt, informeert over de maatregelen die uw bedrijf zal treffen wanneer een pollutiepiek wordt aangekondigd. Uw werknemers moeten ook weten wie verantwoordelijk is voor het plan in uw onderneming.

Alle informatie die u kan helpen om uw noodplan en uw communicatieplan op te stellen (standaardteksten, logo, enz.), is beschikbaar op de website www.pollutiepiek.be. U kunt zich ook inschrijven voor de (gratis) berichtendienst die via SMS of e-mail pollutiepieken aankondigt.

Zoals eerder gezegd zijn de pollutiepieken ingedeeld in 3 interventiedrempels volgens het niveau van verontreiniging:

In het geval van interventiedrempel 1 wordt de verkeerssnelheid op de wegen beperkt en worden de snelheidscontroles opgevoerd.

In het geval van interventiedrempel 2 wordt de verkeerssnelheid op de wegen beperkt, worden de snelheidscontroles opgevoerd en worden bijkomende maatregelen genomen:

- ~ voor auto's: een systeem van alternerend rijden, op basis van het laatste cijfer (even/oneven) van de nummerplaat, wordt van toepassing;

- ~ voor vrachtwagens: het verkeer wordt verboden tijdens de spitsuren (tussen 7 uur en 10 uur; en tussen 17 uur en 20 uur);

- ~ voor gebouwen van de tertiaire sector: de verwarming mag niet hoger dan 20°C worden gezet;

- ~ het MIVB-net wordt gratis toegankelijk en het aantal rijtuigen tijdens de spits wordt uitgebreid.

In het geval van interventiedrempel 3 wordt de verkeerssnelheid op de wegen beperkt, worden de snelheidscontroles opgevoerd en worden bijkomende maatregelen getroffen:

- ~ voor auto's en vrachtwagens: rijverbod;

- ~ voor gebouwen van de tertiaire sector: de verwarming mag niet hoger dan 20°C;

- ~ het MIVB-net wordt gratis toegankelijk en het aantal rijtuigen tijdens de spits wordt uitgebreid.

KORT BERICHT

< ENERGIEPREMIES: VERDUBBELING VAN BEPAALDE PREMIES >

Ten behoeve van uw particuliere klanten herinneren we u er graag aan dat, als reactie op de beslissing van de federale regering om de fiscale aftrekbaarheid van energiebesparende investeringen af te schaffen, de Brusselse regering in juli 2012 heeft beslist het bedrag te verhogen van bepaalde premies voor werken waarvan de eindfactuur na 20 juli 2012 werd uitgeschreven:

- ~ de premie voor buitenmuurisolatie is verdubbeld: tot € 110/m²;
- ~ de premie voor dubbele beglazing is verdriedubbeld: tot € 130/m²;
- ~ de premie voor een condenserende verwarmingsketel is verdriedubbeld: tot € 1.600;
- ~ de premie voor een warmtepomp is verdubbeld: tot € 4.750;
- ~ de premie voor een zonneboiler is met 50% verhoogd: tot € 3.500.

De overige premies werden niet aangepast omdat het huidige premiebedrag het mogelijk maakt om de investering in vijf tot zeven jaar terug te verdienen. Premieaanvragen kunnen tot 4 maanden na de factuurdatum worden ingediend, en uiterlijk tot 28/02/2013.

Meer informatie: zie de overzichtstabel op www.leefmilieubrusssel.be/energiepremies, 02 775 75 75.

Meer steun voor de laagste inkomens

Sinds 2011 krijgen huishoudens met een gemiddeld of laag inkomen meer steun bij hun energiebesparende investeringen. De inkomensmaxima zijn eveneens verhoogd naargelang de gezinsamenstelling. Tot slot herinneren we eraan dat bewoners van de hoofdstad die een bescheiden inkomen hebben, een renteloze financiering kunnen krijgen (Brusselse groene lening) voor energiebesparende werken: isolatie, verwarming, ventilatie.

Meer informatie: www.leefmilieubrusssel.be, 02 775 75 75.

> MOBILITEIT

>> MOBILITEITSCOÖRDINATOR, BEHEERDER VAN HET WAGENPARK, LEASINGMAATSCHAPPIJ

In het kader van uw bedrijfsvervoerplan moet u voortaan rekening houden met de Ecoscore van uw voertuigen. De Ecoscore geeft in een oogopslag de milieuscore van een voertuig.

Vanaf 1 januari 2013 zijn ondernemingen met meer dan 100 werknemers in één vestiging in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verplicht om milieuvriendelijkere voertuigen aan te kopen voor hun bedrijfs- of dienstwagenpark. In het kader van hun bedrijfsvervoerplan moeten ze de Ecoscore van de voertuigen opnemen in hun aankoop- of leasingprocedures. De Ecoscore moet een van de factoren zijn die hun keuze beïnvloeden. Het doel is de milieu-impact van het wegverkeer op eenvoudige wijze te beperken door voor minder verontreinigende voertuigen te kiezen.

Met de Ecoscore kan een (nieuw of tweedehands) voertuig worden beoordeeld op basis van zijn milieuprestaties: het broeikas effect (vooral CO₂), de luchtvervuiling (bijvoorbeeld microdeeltjes en stikstofdioxiden, schadelijk voor de gezondheid en de ecosystemen) en de geluidsvervuiling. Elk van de modellen heeft een ecoscore tussen 0 en 100: hoe dichterbij 100 ligt, hoe vervuiler het voertuig. Elektrische voertuigen halen de beste Ecoscores, en voertuigen op aardgas, lpg of benzine hebben gewoonlijk betere Ecoscores dan dieselmotoren. De Ecoscore kan aanzienlijk worden verbeterd indien u een voertuig kiest met een lager verbruik, of indien u uw dieselveertuig uitrust met een deeltjesfilter.

Voor meer informatie: www.ecoscore.be

NIEUWE WETGEVING

Ontdek de nieuwe reglementering op het vlak van milieu, stedenbouw en energie, die werd aangenomen door de Brusselse overheden:

Materie	Juridische aard	Datums (afkondiging / bekendmaking)	Inhoud
Mobiliteit	Ordonnantie	van 23/07/2012, BS van 28/08/2012	houdende vervreemding van gewestelijke bosgronden in het Zoniënwoud met het oog op de bouw van het Gewestelijk Expresnet op het grondgebied van de gemeente Watermaal-Bosvoorde
Energie	Besluit van de BHR	van 19/07/2012, BS van 28/08/2012	tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 oktober 2007 houdende de nadere bepaling van de specifieke criteria en de procedure betreffende de toekenning van het statuut van beschermde afnemer door de Reguleringcommissie voor energie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Vergunningen	Besluit van de BHR	van 19/07/2012, BS van 28/08/2012	betreffende de elektronische procedure in het kader van de aflevering van milieuvergunningen en -attesten door het Brussels Instituut voor Milieubeheer
Gsm	Besluit van de BHR	van 19/07/2012, BS van 28/08/2012	tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 30 oktober 2009 betreffende bepaalde antennes die elektromagnetische golven uitzenden, het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 maart 1999 tot vaststelling van de lijst van ingedeelde inrichtingen van klasse 1B, II en III in uitvoering van artikel 4 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen, en het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 28 mei 2009 tot vaststelling van de samenstelling van het dossier voor de aanvraag van een milieuattest en -vergunning
Water	Besluit van de BHR	van 12/07/2012, BS van 5/09/2012	tot goedkeuring van het waterbeheerplan van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Leefmilieu Brussel News is een driemaandelijkse uitgave van Leefmilieu Brussel voor professionals.

Redactie:
Frédérique Bouras

Lay-out: Laurence Jacmin

Leescomité:
Florence Didion,
Isabelle Degraeve,
Louis Grippa,
Rik De Laet.

Verantwoordelijk uitgever:
J.P. Hannequart
Gulledelle 100
1200 Brussel

Fotokrediet:
Pagina's 1 - 4 - 5 - 6:
Didier Surquin (gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe)
Pagina 1: Céline Schaar (Leefmilieu Brussel)
Pagina 3: vzw Rotor - Yves Fonck
Pagina 6: Yvan Glavie

Gedrukt met plantaardige inkt op gerecycleerd papier

Sommige teksten van deze publicatie hebben tot doel wetteksten te duiden. Om de ware juridische toedracht te kennen van deze teksten, verwijzen wij u naar het Belgisch Staatsblad.

